

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.

Exemplarul 2 Lei.

„Venim la București și vom ține întrunirea la 14 Noembrie. Nu o vom amâna decât într'un singur caz: dacă pleacă guvernul.”

ION MIHALACHE.

14 Noembrie!

Partidul Național-Țărănesc a fixat marea sa demonstrație din Capitală, pentru ziua de 14 Noembrie.

După întrunirile de astă vară, în cari fiecare provincie și-a manifestat cu entuziasm încrederea în partidul condus de d. I. Mihalache și în programul de alcătuire a noului stat țărănesc, Capitala țării va avea să primească la 14 Noembrie peste 200.000 de oameni, cari vor veni să-și spună răspicat cuvântul.

Vor veni să spună că această țară trebuie să fie a celor ce muncesc și trudesc, nu a celor cățiva cari speculează, fură și trăesc în belșug.

Vor veni să ceară zecile de mii de țărani dreptate pentru ei și copii lor, vor veni să și asigure un viitor mai bun, pentru urmași.

Vor veni să strige răspicat celor ce conduc cu părtinire, că fără o dreaptă împărțire a bunurilor, nu se mai poate.

Vor veni să arate că lăsați pradă — mai departe, — cartelurilor hrăpărețe țărani români vor sfârși prin a-și face singuri dreptate.

Vor veni să pună la punct pe disperaiți cari socot că mai pot azi, după atâtea experiențe, să utilizeze diversiunile, pentru împiedecarea țărânimii de a-și afirma vrerile.

Noi nu amenințăm.

Nu amenință decât cel slab, cel nevolnic cel speriat că pierde o situație.

Cel tare, cel ce cere un drept nu amenință.

Dar numai afirmarea unei voinți a lui, constituie o amenințare.

Vor spumega trântorii și sperțarii.

Se vor agita traficantii și afaceriștii. Gazetele lor spurcă zilnic, cu câte o răutate și o necuviință pe frunțașii vieții noastre politice.

Zadarnică, trudă!

La 14 Noembrie țărâניה română își va rosti vrerea.

Stat țărănesc cu desființarea drepturilor și avantajilor, atâtor șnapani ce trăesc din speculă și jaf.

Stat țărănesc cu promovarea elementului meritos dela sate și cu politica îndrumată în folosul acestora.

O asemenea mare demonstrație nu poate fi împiedecată și nici compromisă — așa cum vor unii — prin organizări de contra-demonstrații, caraghioase, cari să demonstrelizeze acest fel de manifestare populară.

Vor înțelege toți ce înseamnă o adevărată și reală popularitate, vor înțelege toți de ce nu pot avea succes, pe drumul diversiunilor și al combinațiilor de culise, cari n'au nici o legătură cu realitățile.

Octav Livezeanu.

Ce va fi Duminecă la Orăștie

După cum am anunțat și în numeroșii trecuți ai gazetei noastre, iubii noștri conducători dnii Ion Mihalache președintele partidului național-țărănesc, Mihai Popovici președintele organizațiilor din Ardeal și Banat, Victor Moldovan secretarul general al organizațiilor din Ardeal și Banat, precum și alți distinși frunțași ai noștri vor sosi în județul nostru.

Scopul venirii lor în județ este de a cunoaște conducătorii și oamenii mai devotați ai partidului din județul nos-

tru și a se convinge de credința și cinstea oamenilor de pe aici. De aceea s'a și convocat comitetul județului care se compune din membrii mai de seamă ai partidului. Întrucât dorește să stea de vorbă cu ei. Astfel ei vor sosi la Orăștie în ziua de Duminecă 3 Noembrie 1935 și vor pleca unii mai departe la Arad, unde se ține tot o asemenea adunare după masă, iar alții vor pleca înapoi la București cu trenul de seara.

Unde și la câte ore se va ținea ședința comitetului și cine va putea lua parte la ședință.

După cum am anunțat Duminecă va avea loc ședința comitetului nostru județean la care vor lua parte dnii Ion Mihalache, Mihai Popovici, Victor Moldovan și alți frunțași. Această ședință va avea loc în sala „Centrală” la orele 10 dimineața. Astfel fiind, membrii noștri frunțași vor sosi deja dela orele 9 dimineața în Orăștie pentru ca să fie cu toții adunați la orele 10.

La această ședință vor putea lua parte numai membrii recunoscuți ai

partidului nostru. Astfel în primul rând vor lua parte membrii înșiși ai comitetului județean. Pe lângă aceștia vor mai putea lua parte și președinții frunțași, oameni de încredere din partidul nostru de pe sate cari nu fac parte din comitet, — însă aceștia numai pe baza biletului pe care îl vor primi dela conducerea partidului. — Astfel toți cei ce vin să iei parte să se îngrijească de bilete de intrare în sală.

Convocator

Comitetul județean al partidului nostru Național-Țărănesc se convoacă în ședință extraordinară pentru ziua de 3 Noembrie 1935, la ora 10, în Orăștie.

Ședința va fi prezidată de Dl Mihail Popovici, fost Ministru.

Vice președinte:

Dr. Iustin Pop.

Secretar general:

L. Dâncoreanu

Intre d-nii Maniu și Mihalache

Foarte mulți oameni răutăcioși răspândesc vorba că între Dnii Maniu și Mihalache ar fi mari neînțelegeri și că Dumnealor ar fi pe cale să se despartă unul de altul, — Aceasta desigur că este un mare neadevăr întrucât Dumnealor luptă mai mult ca ori când pentru unitatea partidului și biruința lui. — De altfel se poate afla aceasta și din vorbirile cari se vor rosti Duminecă la adu-

narea comitetului din Orăștie, și unde acei neîncredători vor putea să audă aceasta chiar din gura iubului nostru președinte a dlui Ion Mihalache.

Deci iubii noștri partizani trebuie să aibe încrederea cea mai mare în înțelepciunea conducătorilor noștri și să nu se lase amăgiți de vorbele răutăcioșilor.

La adunarea de Duminecă

a comitetului județean vor lua parte toți frunțașii noștri.

Fiind convocat pentru Duminecă la Orăștie comitetul județean al partidului național-țărănesc și fiindcă s'a auzit că vin și Dnii Ion Mihalache, Mihai Popovici, Victor Moldovan și alții, frunțașii din județul nostru s'au hotărât să participe cu toții la această ședință de comitet. Astfel Duminecă va fi la Orăștie

una din cele mai alese adunări a comitetului nostru județean la care vor participa edevărații și cei mai buni conducători ai partidului nostru.

Spre acest scop se vorbește că aceștia s'au hotărât să se grăbească și să sosească deja la ora 9 dimineața în Orăștie spre a fi toată ziua împreună cu noii noștri conducători.

Duminecă vor sosi la Orăștie

D. Ion Mihalache și M. Popovici

Duminecă în 3 Noembrie cu ocaziunea adunării comitetului partidului Național-Țărănesc din județul nostru, vor sosi la Orăștie și Dnii Ion Mihalache și Mihai Popovici.

Dl președinte Mihalache pășeste pentru prima dată pe pământul acestui județ și are o dorință ferbinte de-a cunoaște mai de aproape oa-

menii credincioși și cinstiți ai partidului nostru.

De altfel și poporul de-abia așteaptă să-l vadă pe marele său conducător Ion Mihalache, care este singurul președinte de partid care s'a ridicat din țărânie, fiind el însuși țaran și care și-a păstrat portul său strămoșesc.

De ce am scos ediție specială

Desigur cetitorii noștri se vor întreba că de ce am ieșit în ediție specială. Ei vor trebui să știe că am ieșit în această ediție specială ca să le aducem cu un ceas mai de vreme știrea îmbucurătoare că iubii noștri conducători Ion Mihalache și Mi-

hai Popovici vor sosi la Orăștie în ziua de Duminecă 3 Noembrie 1935 iar dacă ieșeam numai la termenul precis, ei nu puteau primi această veste îmbucurătoare decât numai în ziua sosirii marilor noștri bărbați.

Declarațiile dlui Ion Mihalache la Câmpulung

În 24 Octombrie a avut loc în sala festivă a clubului partidului național-țărănesc, adunarea comitetului executiv al partidului național-țărănesc din județul Muscel.

Au luat parte dnii Ion Mihalache, I. C. Petrescu, Alex. Muștescu, Nicolae Șuțu și alți fruntași ai partidului.

Primul a luat cuvântul d. Alexandru Muștescu care salută pe d. Ion Mihalache în numele organizației din Muscel, asigurându-l de devotamentul tuturor muscelenilor.

D. Nicolae Șuțu, face un expozeu al activității depuse de comitetul executiv în județ.

Cuvântarea dlui Mihalache.

Primit cu puternice ovații, președintele partidului național-țărănesc spune următoarele:

Nu voi face declarații politice, căci a trecut timpul teoriilor. Astăzi trebuie să facem aplicațiune pe teren, pentru dărâmarea unui guvern șubred și incapabil și înființarea unui regim sănătos și de muncă.

14 Noembrie

Am auzit, spune dsa și am citit și în ziare că d. Inuleț vrea să stea de vorbă cu mine. De ce să ne pierdem vremea degeaba.

D. Inuleț poate sta de vorbă cu d. Goga, căruia să-i spună dacă să mai facă ori nu întruinirea dela 14 Noembrie, fiindcă acesta se compoartă ca un instrument al liberalilor. Teatru eu nu fac și nu iubesc înscenările.

Noi nu l-am întrebat pe d. ministru de interne când am hotărât să facem întruinirea, nici nu-l vom consulta unde trebuie să o facem și cum să ne comportăm.

Poate să-i dea indicații dlui Goga nu nouă. Ce rost ar avea astfel cele

5000 de cămăși albastre și batalioanele de asalt chemate să țină adunarea în aceeași zi cu noi?

Noi știm cine i-a adus la București și cine vrea să-i aducă la București. Situația falsă se va demasca însă dacă se va persista în acest gând. Cu ce loznică vor veni în Capitală oamenii dlui Goga? Să strige „jos guvernul!” Asta nu cred că o vor face, căci guvernul i-a adus.

Să strige „sus guvernul?” Dacă vor face acest lucru, se vor demasca reciproc.

Sau poate sunt aduși la București pentru a se încera cu partidul național țărănesc? Nu cred însă ca să împingă înconștiința pe un ministru de interne ca să facă acest lucru!.

Ja'ă de ce cred că totul nu-i de cât o înscenare, un teatru prost regizat. Eu la farse însă nu mă pretez.

Partidul național țărănesc a demonstrat întotdeauna că știe să respecte ordinea fără intervenția autorităților. Căci acestea nu fac decât să provoace, așa cum au făcut la Sighet. Dacă însă vom fi provocați, vom și să răspundem. Și nu numai contra slugilor dar și contra stăpânilor, care li asmuță împotriva noastră.

Sensul luptei Partidului Național-Țărănesc.

D. Ion Mihalache termină, spunând: Venim la București și vom ține întruinirea. Nu o vom amâna decât într'un singur caz: dacă guvernul va pleca. Nu vrem să luăm puterea prin umilinți, sau prin rugăciuni ca alții. Dacă am fi în această postură, ne-am retras din luptă. Noi cerem puterea pentru țară, pentru înfăptuirea unui program de refacere și întărire a României Mari.

Povestiri între țărănime

În ziua de vineri 1 Noembrie, când este târg de vite la Orăștie s'a întâlnit badea Ion din comuna Balșa cu badea Nicolae din Dâncu-mare și cu nepotul Spiridon din Costești și s'au pus la taifas cam așa precum urmează:

Badea Ion: Dar ce se mai aude prin țară că noi aștia de peste Murăș ajungem greu de tot la veștile ale noi.

Badea Nicolae: Cum nu-ai auzit încă nimic?

Badea Ioan: Nu am auzit, dar dacă îți ști ceva spune-mi și mie.

Nepotul Spiridon: Da oare nici gazeta „Solia” dela Orăștie care scrie pe partea dlor Maniu și Mihalache, n'ai primit-o?

Badea Ion: Nu, că la noi e cam departe și ajungem s'o cetim tot deauna după praznic.

Nepotul Spiridon: Mă mir că acum s'a trimis gazeta cu două zile mai de vreme și noi deja de alaltăieri am cetit în județul nostru dl Mihalache președintele partidului nostru a celor cari votăm cu roata

și mai vin în județ și alți fruntași de aceia cari țin cu politica dlor Maniu și Mihalache.

Badea Nicolae: Nu știu dacă-i adevărat dar oamenii din comuna noastră Dâncu-mare au auzit că dl Mihalache este țaran îmbrăcat ca și noi în haine albe și mă tot mir că cum o fi un ministru îmbrăcat țărănește.

Nepotul Spiridon: Dapoi, de bună seamă că-i adevărat numai om ca dl Mihalache nici nu găsești până-i lumea, că el e țaran adevărat și când s'a făcut ministru nu și-o lăpădat haina ca alții ci o poartă cu fală și azi este președintele celui mai mare partid din România.

Badea Ion: Apoi dacă-i așa mă grăbesc repede să le spun la Bălșeni mei și la oamenii noștri de peste Murăș, că ar fi păcat să nu-i vedem măcar odată în viață pe domni Ion Mihalache și Mihai Popovici și alți fruntași cari vin la Orăștie Duminecă.

Badea Nicolae: Așa Bade Ioane că și eu mă grăbesc să le spun la Dăncanii mei.

Cine atacă pe dl Maniu

Desigur că a fost mare indignarea oamenilor cinstiți din această țară, față de cuvintele necuviințioase prin care Dl Aurel Vlad, — atacă la orice întrunire valahistă, pe Dl Iuliu Maniu. — Și nu mai mică a fost revolta aceluia din acest județ cari au cetit articolul de fond, din 19 Oct. al ziarului local „Inainte”, — unde Dl N. Susan, prezintă pe dl Iuliu Maniu, — ca „o stea apusă”. — A avut autorul acestui articol atâta în-

drăsneală, încât să judece el, pe un Maniu. — Sau poate în sămbria ce primește dela „Ardealeana” Dlui A. Vlad, este și prețul serviciului ziaristic ce face, de a ajuta pe Dl Vlad. — în atacurile sale?

Noi nu căutăm de ce. Doar facem o tristă constatare: de unde până acum Dl Susan, un tânăr talentat, era bine apreciat, acum se pune într-o postură care nu-i va aduce decât disgrația celor ce l-au cunoscut

și apreciat. — Și e logic să fie așa când el... bietul... judecă pe un Iuliu Maniu.

De un Iuliu Maniu nu s'a legat nici un om politic de mare valoare. Niți chiar dl Vaida, nu a spus și scris nimic contra dlui Maniu. Nici nu aveau ce. Iuliu Maniu este o pagină de aur a istoriei noastre politice și naționale.

Zi de zi se înmulțesc adoratorii lui, cari încep să recunoască, dreptatea lui Iuliu Maniu.

Doar dl Aurel Vlad, care mai până eri era prietenul devotat și adoratorul dlui Maniu, doar dânsul caută

să-l atace. Noroc însă că atacurile d-sale, nu prind. Cine să ia în seamă vorbele d-sale care a primit certificat medical că nu-i în toate mințile?

Dl Susan, trebuia să califice deci pe șeful său Dr. Aurel Vlad, — „o stea apusă”, nu pe Iuliu Maniu.

Un Iuliu Maniu judecat pentru faptele și trecutul său de un om cu certificate de demență și de un... N. Susan. Ce rușine.

Nu știu ei, că despre un Iuliu Maniu nu se poate ocupa decât:

„Istoria națională și politică a României.

„Solia”.

Cum aranjează liberalii partizanii

La Casa Muncii CFR, a fost loc vacant un post de medic primar de serviciu. Dl Dr. Costinescu, ministrul muncii, a numit în acest post pe d. dr. Dan Berceanu, care este frate cu primarul culorii de albastru din București.

În acest post de cuând ocupat, dl Berceanu primește un salariu de 80.000 lei pe an.

Dar acest domn Berceanu mai ocupă și următoarele posturi de unde este plătit și anume:

1. Medic-șef al Societății de Tele-

foane, cu salariu de circa 80.000 lei lunar.

2. Medic al Băncii Naționale, de unde încasează lunar 20.000.

Medic la Uzinele Comunale București, cu 25.000 lei lunar.

V. săzică d-sa are peste 100.000 Lei (unasutămii lei) pe lună. Oare nu-i prea peste măsură de mult să încasezi atâția bani?

Acest din urmă post putea fi ocupat și de altul care n'are câștig, căci iarăși nu-i cu dreptate ca unul să alba prea mult și altul nimic.

Dar așa-i sub regimul liberal!

grija școlii.

Complectări la programul cultural

S'a arătat în numerile trecute ale acestui ziar, care este programul cultural al partidului nostru referitor la organizarea învățământului primar. Din punctele programatice înf țișate în acel articol, a rămas nelinserat, punctul de vedere al partidului față de „problema cărților de școală” și a „controlului învățământului primar”, probleme de o mare valoare didactică.

În programul nou al partidului s'a prevăzut că se va înființa monopolul cărților didactice.

Este o măsură pe care o cere corpul didactic de ani de zile, ca singură măsură a face posibilă iefinirea cărții și pătrunderea ei, până în cele mai umile colibe sărace, căci într'un stat cu regim democratic, nu este îngăduit să fie cartea un obiect de lux, așa de scump încât nici dascălii, îndrumătorii culturii, să nu și-o poată procura, — decum marea mulțime de copii, ai țărănilor, cei mai mulți așa de săraci.

Simplificarea și adaptarea programei analitice la necesitățile practice locale și regionale și în conformitate cu noile curente pedagogice, întocmirea manualelor școlare într'un spirit și limbaj potrivit fiecărei regiuni și selectarea manualului cel mai bun, prin concurs, — va trebui să premergă aplicării monopolului cărții școlare.

În ce privește problema „controlului învățământului, partidul național țărănesc, îmbrățișează în totul dezideratele „Asociației Generale a Învățătorilor”, — în sensul ca recrutarea organelor de control să se facă fie prin concurs, fie prin cursuri speciale, sau merite didactice excepționale, omițându-se recrutarea lor, prin merite pur politice.

Și, cine a cetit dezideratele congresului învățătoresc ținut în 9 Sept. a. c. la Timișoara, și a consultat și proiectul de lege al învățământului primar întocmit sub ministeriatul Dlui Profesor D. Gusti, va fi văzut că aceste deziderate referitor la „controlul în învățământ” sunt trecute și în susnumitul proiect de lege, între art. 245—265. Recrutarea și ierarhizarea organelor de control, a fost proiectată în sensul vederilor învățătorimii, căci acest anteproiect de lege a fost discutat în v. r. și toamna anului 1933, de către toate asociațiile județene a învățătorilor. Schimbarea denumirii de azi în aceia

de inspector școlar județean și sub-inspector școlari de circumscripție și subinspector școlar de administrații dându-se atribuțiuni mai largi Inspectoratelor școlare județene (actualele revizorate), ierarhizarea organelor de control în modul următor: subinspector școlari de circumscripție (2—4 în fiecare județ) inspector școlar județean, inspector școlar regional și inspector general, (desființându-se inspectorii de circumscripție de azi, cari vor deveni inutili), — sunt unele din inovațiile fericite ale susnumitului proiect de lege. Modul în care urmează să se țină concursul de recrutare sau cursurile speciale ce urmează a lua ființă pentru pregătirea organelor de control școlar, vor fi puse la punct, atunci când acest anteproiect va deveni lege. Evident, că organelor de control inamovibile cari au fost ridicate în această funcție pe baze de merite didactice și cari fac cinstite controlului, li-se respectă toate drepturile, în acest anteproiect de lege.

Cei ridicați însă fără nici un merit didactic, fără să fi servit cel puțin 10, 12 ani în învățământ și în special în cel rural vor trebui să se prezinte la concurs.

Și cei ce vor reuși, vor fi reintegrați în control unde urmează să fie adevărați îndrumători ai învățământului, și unde comportarea și ținuta lor demnă, să inspire respectul subalternilor, nu aerile cu care vreau să se impună a fi respectați prin controlul pur polițesc ce-l face.

Asemenea organe de control cere învățătorimea. Și învățătorimea stă desigur lângă aceia cari vor înfăptui dezideratele formulate de ea, spre binele și propășirea învățământului primar.

Ar mai fi probleme ca aceia a școlilor superioare țărănești și a modificării dispozițiilor actuale legi a învățământului, cari sunt puse în calea înaintării învățătorilor, — probleme cari vor fi discutate în cadrele programului cultural al partidului național-țărănesc.

Acesta și este, în bună parte, rolul Secției profesionale a învățătorilor din cadrele partidului național țărănesc.

Și secția județului nostru va căuta să-și facă datoria pe această cale.

I. Demea

Secretarul Secției Profes. a Inv.